

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Mevrouw Drs. C. van Nieuwenhuizen, minister
Rijnstraat 8
2515 XP DEN HAAG

Onderwerp: Reactie RECRON op internetconsultatie 'Ontwerp aansluit routes Lelystad Airport'
Datum: 30 oktober 2017

Geachte mevrouw Van Nieuwenhuizen,

Graag reageert RECRON namens ondernemers in de toerisme en recreatiesector in Nederland op de consultatie van het beleidsvoornemen van het ministerie van Infrastructuur en Milieu inzake de aansluitroutes Lelystad Airport.

Wij doen het dringende verzoek om bij het verbeteren van de aansluitroutes van Lelystad Airport nadrukkelijk rekening te houden met de belangen van de toeristisch-recreatieve sector in grote delen van Nederland, waaronder met name Gelderland en Overijssel, maar ook Drenthe, Flevoland, Friesland en Noord-Holland.

Tot op heden is weinig tot geen rekening gehouden met - of onderzoek gedaan naar - de versturende effecten van de vliegroutes op de toerisme- en recreatiesector. Dit terwijl deze sector van groot economisch belang is, met 75,5 mld. aan totale bestedingen en goed voor bijna 650.000 banen.ⁱ Ter illustratie, alleen al op de Veluwe gaat het om een sectorbelang van 270 miljoen euro omzet aan vakanties, 750 miljoen euro aan directe bestedingen voor vrijetijdsactiviteiten en werkgelegenheid voor 21.000 mensen.ⁱⁱ

Het Luchthavenbesluit Lelystad is in 2015 vastgesteld, zonder dat het ontwerp voor de aansluitroutes op het hogere luchtruim gereed was. De laagvliegroutes waren ten tijde van het nemen van het Luchtvaartbesluit (2015) niet bekend en het ontwerpproces voor de aansluitroutes op het hogere luchtruim is slechts zeer recent, in de zomer van 2017, afgerond. Het effect van het besluit dat toen openbaar werd, namelijk dat de aansluiting op het hogere luchtruim pas gerealiseerd wordt door eerst langdurig laag te vliegen over grote delen van ons land, zorgt voor een onacceptabele overlast en structureel negatieve impact op de toerisme- en recreatiesector.

Die negatieve impact is daarbij van een andere orde dan die op wonen. Toeristen en (dag)recreanten komen voor een relatief kortstondige beleving naar een recreatie- of vakantiegebied. Uit onderzoek blijkt dat daardoor de gewenning aan geluidsoverlast niet plaatsvindt, waardoor de nadelige gevolgen voor deze sector extra voelbaar zijn. Daarbij komt dat in het geval van een nadrukkelijke verstoring van de kernkwaliteiten van een beleving, zoals de combinatie van natuur en rust, de kans op herhaalbezoek sterk afneemt. Op het moment dat het luchtruim herzien wordt in 2023, of mogelijk eerder zoals opgenomen in het regeerakkoord, heeft de imagoschade - op bovengenoemde kernkwaliteiten - zich al voorgedaan. Dat zal in de nabije toekomst moeilijk te herstellen zijn.

Onafhankelijk onderzoeksbureau 'The Andeta Group' heeft middels een 'thermometer-actie' onder ondernemers in de toerisme- en recreatiesector in de provincies Gelderland en Overijssel geïnventariseerd wat de door hen verwachte effecten zijn van Airport Lelystad. Uit de resultaten blijkt dat ondernemers met name vrezen dat de kernwaarden van hun product of dienst worden aangetast, met schadelijke gevolgen die niet alleen tot uiting komen in de voorziene uitval van meerdaags verblijf, maar ook in de afgeleide vraageffecten en dagbestedingen van toeristen en recreanten.ⁱⁱⁱ

Hoewel RECRON als vertegenwoordiger van recreatieondernemers in heel Nederland uiteraard ook oog en waardering heeft voor de gunstige economische gevolgen die de komst van vliegveld Lelystad voor veel ondernemers met zich meebrengt, vragen wij nadrukkelijk om de kernwaarden voor de toerisme- en recreatiesector in grote delen van Nederland te behouden.

Dit kan ons inziens bereikt worden door in de herziene versie van het ontwerpbesluit 'aansluit routes Lelystad Airport' het volgende op te nemen:

- Geef absolute prioriteit voor een versnelde herindeling van het luchtruim, waarbij sprake is van het direct doorstijgen naar minimaal vijf tot zes kilometer hoogte.
- Vermijd daardoor dat laagvliegroutes tot aan het jaar 2023 - of kort daarvoor - en over het binnenland en toeristisch-recreatieve kernen in stand worden gehouden.
- Doe onderzoek naar de omgevings- en milieubelasting en van de veiligheids- en gezondheidsrisico's van laagvliegen op de volledige en juiste grondslagen, waarvan de resultaten openbaar gemaakt worden.
- Erken de toerisme- en recreatiesector als separaat domein naast wonen en werken. Neem deze sector dan ook vanaf heden permanent op in onderzoeken en besluitvorming omtrent Lelystad Airport en de herziening van het Nederlandse luchtruim.

Graag verzoeken wij u deze reactie te betrekken bij de verdere besluitvorming over de aansluitroutes Lelystad Airport.

Met vriendelijke groet,
RECRON

Monique van der Sanden
Directeur

RECRON is de brancheorganisatie voor recreatieondernemers in Nederland. Wij verenigen en verbinden campings, bungalowparken, groepsaccommodaties, buitensportbedrijven (VeBON) en dagrecreatieve bedrijven. De organisatie RECRON vertegenwoordigt circa 85% van de omzet binnen de recreatiebranche

ⁱ Voorlopige cijfers CBS (2016) uit:

http://kerncijfers.nbt.c.nl/nl/magazine/11936/821913/economisch_belang.html

ⁱⁱ <https://partners.visitveluwe.nl/wp-content/uploads/2016/11/ToShare.pdf>

ⁱⁱⁱ https://www.recron.nl/l/library/download/urn:uuid:2f0ff76c-36aa-4859-b113-eb0b3acdf773/rapportonderzoekenlelystadoertoerisme.pdf?format=save_to_disk&ext=.pdf